

WIADOMOŚCI RUDZKIE

TYGODNIK I PORTAL SPOŁECZNO-KULTURALNY

20 sierpnia
2025 r.

NUMER 33/1680

BEZPŁATNY TYGODNIK
SPOŁECZNO-KULTURALNY

ISSN 1232-0560

WYDAWCA

www.wiadomoscirudzkie.pl | Dołącz do nas na FACEBOOKU: www.facebook.com/WR.WiadomosciRudzkie

Obchody Święta Wojska Polskiego

W środę, 13 sierpnia, na placu Jana Pawła II w Rudzie Śląskiej odbył się uroczysty apel wojskowy z okazji Święta Wojska Polskiego. Choć samo święto przypada 15 sierpnia, w rocznicę zwycięskiej Bitwy Warszawskiej z 1920 roku, zwanej Cudem nad Wisłą, to mieszkańcy Rudy Śląskiej mieli okazję wcześniej wspólnie uczcić pamięć o żołnierzach i wyrazić wdzięczność za ich służbę.

Więcej na str. 3

Zagrali jak z nut!

Foto: UM Ruda Śląska

Wielkimi krokami zbliża się wydanie, na które rudzianie czekają cały rok – 24 sierpnia odbędzie się XXIV Festiwal Orkiestr Dętych w Parku im. A. Koziola. Imprezę poprzedzi

koncert Orkiestry Dętej KW „Pokój”, który odbył się w niedzielę, 17 sierpnia na skwerze przy Trakcie Rudzkim w Wirku. I muzycy, i publiczność nie zawiedli!

Więcej str. 2

Święto działkowców – 60 lat ROD „XX-lecia”

15 sierpnia, w piątkowe popołudnie odbyła się uroczystość z okazji Dnia Działkowca połączona z jubileuszem 60-lecia Rodzinnego Ogrodu Działkowego „XX-lecia”. Wydarzenie zgromadziło licznych działkowców oraz ich rodziny. Była to doskonała okazja do wspólnego świętowania i integracji.

Więcej na str. 4

Foto: MP

SIERPIEŃ W ŚLĄSKIM INKUBATORZE PRZEDSIĘBIORCZOŚCI

21 13:00-15:00 DORADZTWO W OBSZARZE POZYSKIWIANIA DOFINANSOWANIA NA STUDIA PODYPLOMOWE

25 13:00-15:00 ZOSTAŃ MENADŻERKĄ W ZESPOLE i zdobądź 6 tys zł na swoją inicjatywę lokalną

25-29 NABÓR WNIOSEKÓW – DOFINANSOWANIE NA STUDIA PODYPLOMOWE

26-28 WARSZTATY MALARSKIE DLA SENIORÓW I MŁODZIEŻY

27 9:00-11:00 KONSULTACJE PRAWNE

28 13:00-15:00 DORADZTWO DLA PRZEDSIĘBIORCÓW W OBSZARZE POZYSKIWIANIA DOFINANSOWANIA NA SZKOLENIA I STUDIA

DARMOWE WARSZTATY MALARSKIE

DLA SENIORÓW I MŁODZIEŻY!

26-28 sierpnia 2025 r.

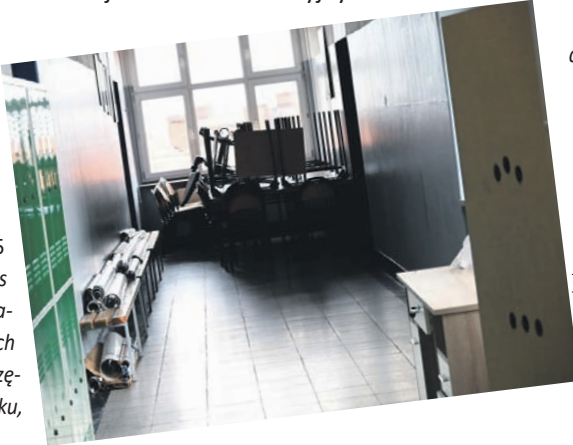
+48 536 260 531
laboratoria10.24@inkubatorsl.pl

Czas remontów w placówkach oświatowych

W Rudzie Śląskiej trwa intensywny sezon remontowy w placówkach oświatowych. W okresie wakacyjnym modernizacje objęły aż 40 szkół i przedszkoli, w których prowadzone są prace o różnym zakresie – od drobnych napraw po większe inwestycje. Wśród realizowanych działań znajdują się remonty dachów, sal lekcyjnych i gimnastycznych, modernizacje toalet, malowanie ścian, naprawa sprzętu ogrodowego, wymiana oświetlenia oraz instalacji wodno-kanalizacyjnych.

W tym roku na wszystkie inwestycje z zakresu oświaty w budżecie miasta zaplanowano ponad 14,3 mln zł. Natomiast na remonty i bieżącą konserwację placówek oświatowych miasto przeznaczyło blisko 4,5 mln zł. – *Tradycyjnie, gdy podczas wakacji dzieci wypoczywają, w naszych placówkach oświatowych trwają remonty. Zakres ich najczęściej zależy od wieku budynku,*

a także od zmieniających się przepisów, które mają na celu bezpieczeństwo naszych najmłodszych. W wielu przypadkach, w miarę naszych możliwości finansowych, poprawiamy komfort pracy i nauki – podkreśla wiceprezydent Rudy Śląskiej Anna Krzyszczo.

Część prac realizowana jest w ramach projektu współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej, dzięki temu moderniza-

Foto: UM Ruda Śląska

cję przejdą pracownicy w Centrum Kształcenia Ustawicznego. Natomiast w Zespole Szkół nr 3 odnowione zostaną pracownie elektryczna i informatyczna. III Liceum Ogólnokształcące im. Jana Pawła II zyska nowe orynnowanie.

W IV Liceum Ogólnokształcącym im. Herberta Clarka Hoovera wyremontowane zostaną dwie sale lekcyjne i wymienione będzie oświetlenie. W II Liceum Ogólnokształcącym z Oddziałami Dwujęzycznymi im. Gustawa Morcinka rozpoczął się remont sanitariatów oraz wymiana instalacji wodnej i elektrycznej w pracowni chemicznej. Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 2 przechodzi częściowy remont dachu, schodów wejściowych oraz sal lekcyjnych. Prace przy schodach prowadzone są również w Szkole Podstawowej nr 30 im. Karola Miarki oraz Szkole Podstawowej nr 8 im.

Miłośników Ziemi Śląskiej. W Szkole Podstawowej nr 21 im. biskupa Wilhelma Pluty trwa wymiana podłóg i malowanie sal, podobne prace rozpoczęły się także w innych placówkach. W Miejskim Przedszkolu nr 37 im. Pracowitych Pszczółek oraz Miejskim Przedszkolu nr 42 naprawiane są dachy, podobnie jak w Szkole Podstawowej nr 1 im. Tadeusza Kościuszki i Szkole Podstawowej nr 2 im. Jana Wyplera. W Szkole Podstawowej nr 4 im. Józefa Lompy modernizacji poddana została biblioteka szkolna.

Wszystkie prace mają zakończyć się przed rozpoczęciem nowego roku szkolnego, tak aby uczniowie mogli wrócić do bezpiecznych, odnowionych i bardziej funkcjonalnych przestrzeni. Ruda Śląska konsekwentnie inwestuje w edukację, stawiając na komfort i jakość nauki. **(w)**

OGŁOSZENIE

RUDA Śląska

XXIV FESTIWAL ORKIESTR DĘTYCH

IM. AUGUSTYNA KOZIOŁA W RUDZIE ŚLĄSKIEJ

24.08.2025 R.

PARK IM. AUGUSTYNA KOZIOŁA RUDA ŚLĄSKA

- 16.00 - przemarsz orkiestr dętych i mażorettek spod sanktuarium św. Józefa do parku
- 16.10 - wspólne wykonanie hymnu festiwalu
- 16.15 - koncert Orkiestry Dętej KWK „Pokój”
- 16.45 - pokaz zespołu mażorettek „Akcent”
- 16.50 - koncert Orkiestry Dętej KWK „Bielszowice”
- 17.20 - pokaz zespołu mażorettek „Akcent”
- 17.25 - koncert Orkiestry Dętej KWK „Halemba”
- 17.55 - koncert Lašský Dechový Orchester z czeskiego Štramberka
- 18.25 - koncert „Kapeli Bolková” działającej przy KWK Bolesław Śmiały
- 19.00 - koncert Big Bike Orchestra

Dodatkowe atrakcje:
Strefa zabaw dla dzieci
Stoiska handlowe i gastronomiczne

Zagrali jak z nut!

Wielkimi krokami zbliża się wydarzenie, na które rudzianie czekają cały rok – 24 sierpnia odbędzie się XXIV Festiwal Orkiestr Dętych w Parku im. A. Kozioła. Imprezę poprzedził koncert Orkiestry Dętej KWK „Pokój”, który odbył się w niedzielę, 17 sierpnia na skwerze przy Trakcie Rudzkim w Wirku. I muzycy, i publiczność nie zawiedli!

Orkiestra rozpoczęła swój godzinny występ o godzinie 17.00. Koncert z sukcesem połączył pokolenia, wśród kilkudziesięcioosobowej publiczności znaleźli się zarówno seniorzy, jak i najmłodsi mieszkańcy naszego miasta. Podczas gdy orkiestra oddała się muzyce, publiczność tańczyła i kołysała się w jej rytm. Nic więc dziwnego, że w finale zespół otrzymał gromkie brawa.

„Pokój” związany jest już 41 lat. – *Orkiestra zrzesza wszystkich tych, którzy chcą grać, mimo że to całkowicie społeczne, bezpłatne przedsięwzięcie. Na XXIV Festiwalu Orkiestr Dętych wystąpi ponad 40 osób, a to i tak nie będą wszyscy – pochwalili się „kapelmajster”.*

Niedzielnny koncert pokazał, że Orkiestra Dęta KWK „Pokój” jest świetnie przysto-

Foto: UM Ruda Śląska

Orkiestra Dęta „Pokój” została założona w 1922 roku przez grupę ludzi, którzy chcieli poprzez muzykę wyrazić przywiązanie do swojej Ojczyzny. Od 1993 roku kapelmistrzem jest Jacek Kampa – obecnie emeryt, który wcześniej grał m.in. w Filharmonii Zabrzańskiej, a z Orkiestrą Dętą

wana do festiwalu, na którym zaprezentują się również pozostałe rudzkie orkiestry: „Bielszowice” oraz „Halemba”. Można więc zakładać, że 24 sierpnia będzie się działo, a mieszkańców Rudy Śląskiej czeka wyjątkowa muzyczna uczta.

Sz.W.

DARMOWE WARSZTATY FOTOGRAFICZNE dla młodzieży

- 19-22.08.2025 r. (warsztat odbywa się w tygodniu)
- 30.08 - 07.09.2025 r. (warsztat odbywa się w weekend)

+48 536 260 531
laboratoria10.24@inkubator.sl.pl

Fundacja Europejska dla Śląska | Rzeczpospolita Polska | Dofinansowane przez Unię Europejską | Województwo Śląskie

Obchody Święta Wojska Polskiego

W środę, 13 sierpnia, na placu Jana Pawła II w Rudzie Śląskiej odbył się uroczysty apel wojskowy z okazji Święta Wojska Polskiego. Choć samo święto przypada 15 sierpnia, w rocznicę zwycięskiej Bitwy Warszawskiej z 1920 roku, zwanej Cudem nad Wisłą, to mieszkańcy Rudy Śląskiej mieli okazję wcześniej wspólnie uczcić pamięć o żołnierzach i wyrazić wdzięczność za ich służbę.

Wydarzenie zostało zorganizowane przez Wojskowe Centrum Rekrutacji w Chorzowie i zgromadziło przedstawicieli władz państwowych i samorządowych, parlamentarzystów, dowódców wojskowych, delegatów służb mundurowych oraz licznie przybyłych mieszkańców. Obchody rozpoczęły się mszą świętą w intencji Ojczyzny w kościele pw. św. Pawła w Nowym Bytomiu. Następnie, o godzinie 12.00, na placu Jana Pawła II miało miejsce oficjalne otwarcie uroczystości, połączone z podniesieniem flagi państwowej i odśpiewaniem hymnu. Witając gości, podpułkownik Krzysztof Szmyt, Szef Wojskowego Centrum Rekrutacji w Chorzowie, podkreślił, że kształtowanie postaw patriotycznych oraz wychowanie w duchu takich wartości jak wolność, odpowiedzialność, honor, umiłowanie Ojczyzny i szacunek dla tradycji nie mogą być nikomu obojętne.

Podczas apelu, zgodnie z wojskowym ceremoniałem, wyróżniającym się żołnierzom wręczono awanse i odznaczenia, przekazano także wyróżnienia osobom

oraz instytucjom szczególnie zasłużonym dla obronności kraju i współpracy z Siłami Zbrojnymi RP. W imieniu Prezydenta Rudy Śląskiej Michała Pierończyka, wiceprezydent Anna Krzyszteczko odebrała podziękowania za zaangażowanie w działania na rzecz obronności, budowanie pozytywnego wizerunku wojska oraz współpracę w zakresie umacniania bezpieczeństwa Rzeczypospolitej Polskiej.

O godzinie 12.45 rozpoczął się Apel Pamięci, jeden z najbardziej poruszających momentów uroczystości. W ciszy i skupieniu oddano hołd wszystkim poległym wojownikom i żołnierzom, którzy walczyli w obronie niepodległości Polski na przestrzeni wieków. Salwa honorowa była

symbolicznym gestem pamięci o ich poświęceniu. W swoim wystąpieniu wiceprezydent Anna Krzyszteczko wskazała na znaczenie Święta Wojska Polskiego jako wyrazu szacunku wobec tych, którzy służą Ojczyźnie. – *To święto jest dowodem, że Polska potrafi stać na straży swoich wartości i chronić obywateli. Dlatego szczególnie podziękowania kieruję do organizatorów dzisiejszego apelu za trud włożony w przygotowanie uroczystości, która pozwala nam wspólnie oddać cześć tym, którzy strzegą naszego bezpieczeństwa. Pamiętajmy o tym. Pamiętajmy również o tych, którzy oddali życie za wolną Polskę i wspierajmy tych, którzy dziś jej służą* – zaapelowała wiceprezydent Anna Krzyszteczko. Po apelu przez plac przemaszerował pododdział reprezentacyjny 13. Śląskiej Brygady Obrony Terytorialnej, prezentując żołnierski szyk i umundurowanie. Uroczystość zakończyła się koncertem Orkiestry Wojskowej z Bytomia.

Przez cały czas trwania wydarzenia dostępna była wystawa sprzętu wojskowego z jednostek z województwa śląskiego. Swoją sprzęt zaprezentowały m.in.: 13. Śląska Brygada Obrony Terytorialnej, 34. Dywizjon Rakietowy Obrony Przeciwlotniczej, 5. Pułk Chemiczny oraz 6. Batalion Powietrznodesantowy. Był to wyjątkowy moment, kiedy Wojsko Polskie było tak blisko ludzi – i to w samym sercu Śląska.

Tekst i foto: bl

Piąta odsłona Kosmomuza

W sobotę, 23 sierpnia Bibliogród przy Stacji Biblioteka w Chebziu ponownie stanie się sercem muzycznych emocji. Piąta odsłona Kosmomuza, cyklu koncertów plenerowych w Rudzie Śląskiej, zapowiada się jako wyjątkowe spotkanie z kulturą, muzyką i lokalną społecznością.

Od godziny 18.00 uczestnicy tego wyjątkowego wydarzenia będą mogli zanurzyć się w autorskie brzmienia zespołu „Namiastka”, a godzinę później scenę przejmie „Rock Blues Band”, gwarantując wieczór pełen energii i refleksji. Kosmomuz to nie tylko koncerty, ale także przestrzeń do integracji, wymiany doświadczeń i wspólnego przeżywania sztuki. Bibliogród – zielona oaza przy Stacji Biblioteka – staje się miejscem otwartym na różnorodność gatunków i pokoleń, łącząc młodzież, dorosłych i seniorów. Wstęp na wydarzenie jest wolny, a jego atmosfera – niepowtarzalna. Kosmomuz konsekwentnie buduje swoją pozycję jako jedno z najbardziej inspirujących wydarzeń kulturalnych, nie tylko w Rudzie Śląskiej, ale również w regionie.

(w)

Odkrywanie „Węglowej Atlantydy”

Od 5 do 7 września Ruda Śląska stanie się centrum 2. Rudzkiego Festiwalu Dziedzictwa „Kop gdzie stoisz”, którego organizatorem jest Stowarzyszenie TURuda. „Węglowa Atlantyda” to nie tylko festiwal – to podróż w głąb tożsamości Rudy Śląskiej. Druga edycja tego wyjątkowego wydarzenia zaprasza mieszkańców i gości spoza miasta do wspólnego odkrywania śląskiego krajobrazu: przemysłowego, przyrodniczego i kulturowego. Przez spacer, wykłady, wystawy, koncerty i gry terenowe uczestnicy zanurzą się w opowieści o miejscu, które łączy historię z przyszłością, cegłę z zielenią, węgiel z wyobraźnią.

Festiwal rozpocznie się „Drugą zmianą” w czwartek, 5 września spacerem „Franz Pieler Show” oraz zwiedzaniem kościoła św. Józefa i krypt Ballestremów. Wieczór zakończy koncert Marek McCartron Trio.

„Sobotnio szychta”, 6 września, poświęcona będzie naturze i geologii regionu – w programie spacer, ornitologiczne i botaniczne, warsztaty zielnikowe oraz wykłady o krajobrazie Górnego Śląska. Wieczorem odbędzie się wernisaż wystawy fotograficznej „Galeria w Czerni i Zieleni – Węglowa Atlantyda” w Szybku Franciszek oraz spotkanie w Klubie Festiwalowym.

W niedzielę – „Niedzielno szychta”: gra terenowa „Opowieści z Węgla, Cegły i Kamienia”, spacer tematyczny („Rudzki Sport”, „Powrót do Szkolnych ław”) oraz koncerty. Festiwal zakończy „Dychomy

w Micku” – czyli integracja, grill i koncert Starless Void w Champion Pub.

Festiwal to okazja, by odkryć historię, przyrodę i kulturę Rudy Śląskiej, to zapro-

szczenie do wspólnego pomyślenia o tym, jak dziedzictwo może zainspirować przyszłość. Wstęp jest wolny. Szczegóły: Home - TU RUDA

Foto. arch.

OGŁOSZENIA DROBNE

NIERUCHOMOŚCI

☑ KUPIĘ MIESZKANIE W RUDZIE ŚLĄSKIEJ, GOTÓWKA TEL. 501-239-405.

☑ Wycena mieszkań. Tel. 602-724-054.

☑ Świadectwa Charakterystyki Energetycznej. Tel. 793-396-040.

☑ Kupię mieszkanie w bloku do 38 m² z ogrzewaniem miejskim. Tel. 736-347-073.

☑ Skup nieruchomości. Tel. 509-364-700.

☑ Kupię działkę. Tel. 509-364-700.

USŁUGI

☑ Dachy solidnie. Tel. 606-433-031.

☑ Koszenie, wycinka i skracanie drzew. Tel. 607-219-491.

☑ Opróżnianie mieszkań i piwnic. Tel. 607-219-491.

☑ Tapety, malowanie, gładź, panele, itp. Tel. 505-946-693.

☑ Pranie dywanów, kanap, foteli, itp. SKUTEKZNIE! Tel. 519-639-121.

☑ SZYBKI KREDYT Z KOMORNIKIEM tel. 32 260-00-33, 516-516-611. Pośrednik CDF S.C., firmy MATPOL FINANSE Sp. z o.o.

☑ Składanie gotowych elementów meblowych. Tel. 512-249-399.

☑ BJ – czyszczenie dywanów, tapicerek, wykładzin. Solidnie, niedrogo. Tel. 606-274-056.

☑ Dachy – papa termozgrzewalna, tel. 880-201-358.

☑ Remont łazienki, tel. 507-055-024.

MOTORYZACJA

☑ Skup samochodów. Płacimy najwięcej, dojazd do klienta. Tel. 792-155-155.

☑ AUTO SKUP – złomowanie pojazdów, pomoc drogowa. PŁACIMY NAJLEPIEJ. Tel. 502-752-634.

☑ AUTO SKUP, tel. 509-364-700.

TURYSTYKA

☑ Beskidy we wrześniu – turnus od 1150 zł z 20% dofinansowaniem dla 60+, możliwość dowozu, miodowyraj.pl, tel. 501-642-492.

RÓŻNE

☑ Skup kolorowego szkła i porcelany PRL. Wycena GRATIS. Tel. 507-643-590.

☑ Kupię BOMBKI CHOINKOWE PRL. Tel. 507-643-590.

☑ Sprzedam domek letniskowy w Ustroni. Tel. 793-336-436.

☑ Kupię figurki porcelanowe Ćmielów Wawel Bogucice Jezel. Tel 737-593-999.

Maja walczy z guzem mózgu, potrzebuje wsparcia

Dwunastoletnia rudzianka, Maja Szubko potrzebuje pomocy w walce z guzem mózgu. 11 marca 2025 roku dziewczynka przeszła skomplikowaną operację. Od 31 marca przebywa na Oddziale Onkologii, Hematologii i Chemioterapii Dziecięcej Górnośląskiego Centrum Zdrowia Dziecka w Katowicach. Maja to pełna życia dziewczynka, jej największą pasją są zwierzęta. Marzy o podróży do Australii i Włoch. Pomóżmy jej te marzenia zrealizować, wspierając w walce z chorobą.

Na początku marca tego roku życie rodziny Szubko wywróciło się do góry nogami. Po powrocie z zimowiska u 12-letniej Mai pojawił się zez, który zaniepokoił rodziców. Wizyta u okulisty i natychmiastowe skierowanie do szpitala rozpoczęły dramatyczną walkę o zdrowie dziewczynki. Badania obrazowe – tomografia komputerowa i rezonans magnetyczny – ujawniły

obecność guza mózgu. 11 marca Maja przeszła skomplikowaną operację. Od 31 marca przebywa na Oddziale Onkologii, Hematologii i Chemioterapii Dziecięcej Górnośląskiego Centrum Zdrowia Dziecka w Katowicach. 3 kwietnia rozpoczęła intensywną chemioterapię.

Maja to pełna życia, wrażliwa dziewczynka, która uwielbia rysować, jeździć na

rolkach i łyżwach, a także pływać. Jej największą pasją są zwierzęta – szczególnie konie i koale. Marzy o podróży do Australii i Włoch. Poza szpitalem najchętniej spędza czas ze swoim ukochanym psem Majlo, który pomaga jej zapomnieć o bólu i trudach leczenia. W jego obecności na twarzy Mai pojawia się uśmiech, który daje siłę całej rodzinie.

Foto: archiwum rodzinne.

Rodzice Mai za pośrednictwem Fundacji Iskierka, której dziewczynka jest podopieczną, zwracają się z gorącym apelem

o wsparcie finansowe. Każda darowizna ma ogromne znaczenie – zebrane środki zostaną przeznaczone na zakup leków, konsultacje u specjalistów, dojazdy do placówek medycznych oraz niezbędną rehabilitację. Można również przekazać 1,5% podatku na rzecz dziewczynki. W imieniu rodziców i bliskich Mai przekazujemy serdeczne podziękowania za każdą okazaną pomoc. Razem możemy dać Mai szansę na powrót do zdrowia i spełnienie marzeń.

Podajemy link do zbiórki: fundacjaискierka.pl/podopieczni/maja-szubko. **(w)**

Wakacyjny Bieg

„LEĆ PO KREPLA”

23 sierpień 2025

- DOROŚLI KOBIETY I MĘŻCZYŹNI - 1500 M
- DZIEWCZYNY (ROCZNIK 2007-2014) - 1000 M
- DZIECI (ROCZNIK 2015 I MŁODSI) - 500 M
- CHŁOPCY (ROCZNIK 2007-2014) - 1000 M

BIEG JEST BEZPŁATNY.

Nagroda:

Krepel dla każdego uczestnika który ukończy bieg.

PARK KOZIOŁA UL. BALLESTREMÓW
WYDAWANIE NUMERÓW STARTOWYCH
OD 9.30; START BIEGÓW OD 11.00

Święto działkowców – 60 lat ROD „XX-lecia”

15 sierpnia, w piątkowe popołudnie odbyła się wyjątkowa uroczystość z okazji Dnia Działkowca połączona z jubileuszem 60-lecia Rodzinnego Ogrodu Działkowego „XX-lecia”. Wydarzenie zgromadziło licznych działkowców oraz ich rodziny. Była to doskonała okazja do wspólnego świętowania i integracji.

Uroczystości rozpoczęły się oficjalnym powitaniem gości, a następnie przypomniano historię ROD „XX-lecia” – od momentu powstania w latach 60-ch, poprzez kolejne dekady rozwoju, aż po dzisiejszy piękny i zadbane ogród. Podkreślano zaangażowanie działkowców, którzy dbali o wspólną przestrzeń. – *Jest to dzień wyjątkowy bo mamy 60 lat istnienia naszego ROD-u. Początki ROD-u to lata 50, gdy budowało się osiedle tuż obok. Wielu ludzi przyjeżdżało z całego kraju i właśnie obok tego osiedla zaczęły powstawać dzikie ogródki. Później w roku 1965 oficjalnie zostaliśmy jednym z członków Polskiego Związku Działkowców jako ROD „XX-lecia” – przypomniał Marek Rodnicki, prezes ROD „XX-lecia”.*

Podczas jubileuszu nie zabrakło wyróżnień i podziękowań. Najbardziej zasłużeni działkowcy otrzymali dyplomy, odznaki oraz drobne upominki. Wyróżnienia te były formą docenienia wieloletniej pracy na rzecz ogrodu, a także dbałości o jego estetykę i integrację społeczności.

Świętujących działkowców odwiedził wiceprezydent Jacek Morek, który przekazał gratulacje oraz wręczył list prezydenta miasta Michała Pierończyka. – *Składam serdeczne gratulacje oraz wyrazy uznania za wieloletnią społeczną i pełną pasji pracę na rzecz pielęgnowania tego wyjątkowego miejsca. Rodzinne Ogrody Działkowe odgrywają w naszym mieście szczególną rolę, są miejscem, w którym kolejne pokolenia uczą się szacunku do przyrody oraz wartości sąsiedzkiej współpracy – powiedział wiceprezydent Jacek Morek, cytując list prezydenta miasta.*

Po części oficjalnej rozpoczęła się mniej oficjalna część uroczystości. Jubileusz był okazją do integracji i spędzenia czasu w miłej atmosferze. Działkowcy i goście zasiedli do wspólnego poczęstunku, a rozmowom i żartom nie było końca. Dla uczestników przygotowano również liczne atrakcje – od konkursów z nagrodami, przez ciekawe zabawy, po wspólne biesiadowanie przy muzyce. Przy muzycznych dźwiękach do wieczora cieszone się zarówno jubileuszem, jak i towarzystwem przyjaciół oraz sąsiadów z ogrodu. Widać było, że ogród to nie tylko miejsce uprawy roślin, ale przede wszystkim wspólnota ludzi, których łączy pasja, umiejętność współpracy, ale też chęć do wspólnej, dobrej zabawy.

Tekst i foto: MP

Transformacja

- co dalej po węglu?

Laboratoria czwartej przyrody: aktywizacja społeczności lokalnych w kierunku zielonej transformacji i rozpoznawania lokalnego dziedzictwa antropocenu. Działanie - FESL.10.24-Włączenie społeczne – wzmocnienie procesu sprawiedliwej transformacji.

Dodatek sfinansowano z Funduszu Sprawiedliwej Transformacji w ramach programu Fundusze Europejskie dla Śląskiego 2021-2027

Wakacje na RODos

W rozmowie ze Sławomirem Barwiakiem, prezesem zarządu Rodzinnego Ogrodu Działkowego Irys w Rudzie Śląskiej, zagłębiamy się w fascynujący świat rodzinnych ogrodów działkowych. Odkryjemy, jak ewoluowała ich rola – od miejsc wspierających domowe budżety poprzez uprawę warzyw i owoców, do rekreacyjnych „Rodosów” z basenami i grillami. Dowiemy się również o bezpieczeństwie prawnym działek, zagwarantowanym przez ustawę z 2013 roku o rodzinnych ogrodach działkowych i najnowszą specustawę MON, która chroni je przed wywłaszczeniem i zmianą przeznaczenia. Porozmawiamy o tym, jak działki, mimo że ich charakter się zmienia, pozostają ważną oazą zieleni i wytchnienia dla mieszkańców miast, a określenie „wakacje na RODos” staje się coraz bardziej powszechne...

Foto: BL

– Czym różnią się obecne Rodzinne Ogrody Działkowe od tych, które kiedyś nazywano Pracowniczymi Ogrodami Działkowymi?

Sławomir Barwiak: Rodzinne Ogrody Działkowe to kontynuacja historycznych Pracowniczych Ogrodów Działkowych. Przekształcenia miały miejsce głównie w latach 90. XX wieku. Pracownicze Ogrody Działkowe były częściowo koordynowane przez związki zawodowe, a zakład pracy decydował o przydzieleniu działki. Obecnie są to Rodzinne Ogrody Działkowe, zrzeszone w Polskim Związku Działkowców, stowarzyszeniu założonym w Warszawie. Około 90% ROD-ów, w tym nasz, wybrało to stowarzyszenie do prowadzenia ogrodów.

– Czyli zmienił się sposób przydzielania działek?

– Dokładnie. Kiedyś decydowały o tym zakłady pracy i związki zawodowe. Teraz funkcjonuje to na zasadach wolnorynkowych. Osoba zainteresowana działką może ją kupić na tzw. „drugim rynku”, śledząc ogłoszenia. Należy jednak pamiętać, że nie jest to sprzedaż w ścisłym tego słowa znaczeniu, lecz przeniesienie praw do działki. My, jako użytkownicy, nie jesteśmy właścicielami gruntu. Jesteśmy właścicielami nasadzeń i wszystkiego, co znajduje się na ziemi, natomiast właścicielem gruntu jest zazwyczaj miasto, gmina lub Skarb Państwa. Jest to forma nieodpłatnej dzierżawy, gwarantowana przez Ustawę o Rodzinnych Ogrodach Działkowych z 2013 roku, konkretnie przez artykuł 9. Na Śląsku (praktycznie) prawie wszystkie ogrody otrzymały już decyzję o użytkowaniu od Urzędu Miasta.

Foto: BL

Foto: BL

– W czerwcu tego roku Sejm przyjął ważną uchwałę dotyczącą działek. Proszę nam wyjaśnić, czego dotyczyła i dlaczego była tak istotna dla działkowców?

– Chodziło o specustawę Ministerstwa Obrony Narodowej. Pierwotnie projekt tej specustawy zakładał, że jeśli teren działkowy będzie potrzebny na cele obronności kraju, budowę zakładu czy inne potrzeby wojskowe, to Ministerstwo Obrony Narodowej będzie miało prawo wywłaszczyć nie tylko działkowców, ale każdego właściciela gruntu. Problem polegał na tym, że w kwestii odszkodowań i zadośćuczynienia działkowcy byli w gorszej sytuacji niż

pozostali obywatele. Naszym celem było, aby proces wywłaszczeniowy, jeśli by do niego doszło, był zgodny z Ustawą o Rodzinnych Ogrodach Działkowych. Ta ustawa precyzuje, że użytkownikom należy się odszkodowanie za nasadzenia oraz teren zastępczy, wraz z odtworzeniem całej infrastruktury. W pierwszym projekcie ustawy te zapisy były pominięte. Podjęliśmy szerokie działania, rozmawialiśmy z posłami i senatorami, co przyniosło efekt. Senatorowie nanieśli poprawki, które zostały zaakceptowane przez Sejm. To bardzo prospołeczne i pro-działkowe rozwiązanie, ponieważ większość działkowców to nie

jest środowisko super zamożne, a odebranie działki, która często stanowi całe ich życie, byłoby tragiczne.

– Kiedyś ogrody były pełne warzyw i owoców. Co się zmieniło?

– Idea i charakter ogrodów działkowych bardzo się zmieniły. Powstawały z myślą o wspieraniu domowych budżetów poprzez możliwość uprawy warzyw i owoców na małym kawałku ziemi, szczególnie w ciężkich okresach przed i między wojnami, zwłaszcza na Śląsku. Już w latach 70. i 80. XX wieku ten trend zaczął zanikać. Działki zaczęły przekształcać się w miejsca rekreacyjne i wypoczynkowe. W naszym ogrodzie, z 332 działek, tylko około 10% to działki stricte uprawowe. Większość to trawniki, baseny, huśtawki i grille. Jednakże Polski Związek Działkowców prowadzi obecnie szeroką akcję zachęcającą działkowców do powrotu do idei uprawy. Jestem pozytywnie zaskoczony, ponieważ młode osoby podchwytyją ten temat. Pojawiają się warzywniaki w skrzyniach, które bardzo estetycznie się prezentują i są łatwiejsze w pielęgnacji. Działkowcy sadzą szczypiorek, pietruszkę, ziółka, pojawiają się drzewka i krzewy owocowe. Ten trend powoli wraca, choć nie w oszałamiającym tempie. Mamy nadzieję, że będzie kontynuowany i rozszerzany.

– Coraz częściej słyszy się o całosezonowym spędzaniu czasu na działkach. Czy to jest zgodne z regulaminem?

– Jest to pewien kłopot, ponieważ przepisy jasno określają, że zamieszkiwanie na działkach jest zabronione. Mimo to, w upalne dni, zarządy ogrodów wykazują

Fundusze Europejskie dla Śląskiego

Rzeczpospolita Polska

Dofinansowane przez Unię Europejską

Województwo Śląskie

Pawilon 1938 r.

Foto: arch. ROD Irys

Działka w ROD „Irys”.

Foto: arch. ROD Irys

Foto: arch. ROD Irys

rozumienie jeśli ktoś spełnia warunki sanitarne i przebywa tam sporadycznie. Jednak stałe zamieszkiwanie nie jest tolerowane. Wiemy jednak, że działkowicze, zwłaszcza w ładną pogodę od piątku do niedzieli, zamiast „dusić się” w blokach, spędzają czas na swoich „zielonych oazach”.

– Skoro ludzie spędzają więcej czasu w ogrodach, to domki zapewne zyskują na standardzie?

– Te stare altany nadal stoją, ale nowi użytkownicy, którzy przejmują działki, w 80-90% zaczynają od wyburzenia starych obiektów i budują coś nowego, często są to drewniane domki w stylu góralskim, które bardzo ładnie się prezentują. Istnieją jednak ściśle wymogi regulaminowe. Domek nie może być większy niż 35 metrów kwadratowych w obrysie i wyższy niż 5 metrów przy skośnym dachu. Działkowcy muszą tego przestrzegać, ponieważ w przeciwnym razie obiekt będzie przeznaczony do rozbioru, a zarząd musi tego dopilnować. Nawet jeśli domek ma pięterko czy antresolę, musi mieścić się w tych wymiarach, aby nie łamać ani przepisów prawa budowlanego, ani naszych wewnętrznych regulaminów.

– Czy Śląsk ma jakąś szczególną tradycję ogrodów działkowych?

– Tak, Śląsk ma bogatą tradycję. Podobno pierwsze ogródki działkowe na naszych terenach powstały w Chorzowie. Jako Ślązacy mieliśmy też inną, unikatową tradycję – przy przedwojennym budownictwie, przy familokach, zawsze był kawałek ogródka, taki mały warzywniaczek. Gdy zaczęły powstawać wielorodzinne domy i ludzie nie mieli już ogródków przy własnych domach, przeniosło się to właśnie na tereny działkowe. Najstarszy ogród w Rudzie Śląskiej, w Orzegowie, nosi nazwę „Promień” i w przyszłym roku będzie obchodził swoje 120-lecie. To będzie ważne wydarzenie w naszym środowisku. W historycznych zarysach, te działki były przydzielane przez pracodawców, aby wspo-

móc pracowników. Ta idea stała się bardzo popularna, nawet księża i proboszczowie parafii przeznaczali swoje tereny na takie ogrody.

– Co z hodowlą zwierząt na działkach? Co jest dozwolone?

Tekst hymnu działkowców, którego słowa napisała w 1935 roku Zofia Drwęska-Doeringowa

*W radosnych blaskach wiosny rozkwita
Nasza Zielona Rzeczpospolita.
Dobro ludzkości w hymnie swym śpiewa,
Sztandar jej dumnie powiewa.
W swoich szeregach ma ludzi ze stali,
Wierni jej wszyscy są wielcy i mali.
Składa jej każdy daninę ze swej pracy,
Wszyscy poddani dla niej jednacy.
Hodłem działkowców swoich okryta,
Wiwat Zielona Rzeczpospolita.
Hodłem działkowców swoich okryta,
Wiwat Zielona Rzeczpospolita.*

– Gołębie, choć to wymierająca niestety tradycja, ale na naszym ogrodzie są jeszcze hodowcy, w tym dwóch lotujących z dużą liczbą gołębi. To często przechodzi z ojca na syna. Kiedyś było około 50 hodowców w kole hodowców gołębi, dziś jest ich 12-16. Niektórzy mają też kury, ale muszą spełniać wymogi ogrodu: nieprzesadna ilość, brak uciążliwości dla sąsiadów oraz dbałość o warunki higieniczne i sanitarne. Króliki to także śląska tradycja. Znam starszego pana, dla którego opieka nad królikami jest formą rehabilitacji po zdarzeniu medycznym, zobowiązuje go do codziennego wyjścia na działkę. Można też trzymać pszczoły. Na naszym ogrodzie mamy pasiekę, którą zarządzam wraz z żoną. Mamy 20 uli, które są usytuowane na terenie wspólnym, ponieważ ule nie mogą znajdować się na prywatnej działce. Wymagana jest zgoda walnego zebrania działkowców. Oprócz prowadzenia pasieki, prowadzimy edukację młodzieży i dzieci szkolnych oraz przedszkolnych. Jeździmy po szkołach z prezentacjami, a także zapraszamy grupy

do naszego Domu Działkowca na część teoretyczną, a następnie praktyczną na pasiece.

– Czy edukacja z pszczołami jest bezpieczna dla dzieci?

– Jest bardzo bezpieczna, dbamy o to. Dzieci podchodzące do pszczoł są odpowiednio ubrane – mamy kapelusze i rękawice. Wiemy, kiedy i jak podchodzić do pszczoł, aby było bezpiecznie. Przez wszystkie prezentacje, które zrobiliśmy, nikt nie został użądłony, chyba że chciał spróbować, jak to jest. Ostatnio podczas szkolenia społecznej służby instruktorskiej, pokazałem jak wygląda użądlenie pszczoły. Zgłosiło się trzech panów i jedna pani, którzy chcieli tego doświadczyć. Warunkiem jest pewność, że osoba nie jest uczulona, a w razie czego mamy na pasiece urządzenie AED, adrenalinę i cebulę – bo plasterki cebuli jest naprawdę bardzo skuteczny.

– Kiedyś ogródki działkowe tętniły życiem towarzyskim, z weselami i dużymi rodzinnymi imprezami. Czy tak jest nadal?

– Już nie tak jak kiedyś... W naszym ogrodzie odbywają się imprezy rodzinne, ale wesel już nie ma. Większość większych uroczystości przeniosła się do restauracji. Jednak, gdy jest ładna pogoda w weekend, w ogrodzie jest gwarno, na każdej działce słychać zabawy, śmiech dzieci, muzykę, są grille i baseny. W tym aspekcie nic się nie zmieniło – te „drobne” imprezy nadal są organizowane. Raz do roku organizujemy Dzień Działkowca pod koniec sezonu. Spotykamy się przy muzyce, jest duży grill, przychodzi bardzo dużo ludzi. Są nagrody, dyplomy i wyróżnienia dla działkowców, co pozytywnie ich motywuje do dalszej pracy, a innych zachęca do podążania w tym kierunku. Zależy nam na tym, aby powoli zmieniać ten trend i zachęcać nowych działkowców, aby nie wycinali wszystkiego, nie zasiewali tylko trawy i stawiali domek z basenem i leżaczkiem. Staramy się przekonywać, że to nie jest ideal-

ne rozwiązanie, a nawet są prowadzone rozważania o wprowadzeniu delikatnych zmian w regulaminie, aby wymóc, by jakaś część ogrodu musiała być zagospodarowana pod uprawę.

– A co z tradycjami, takimi jak przemarsze i dożynki działkowe, które widuje się na starych zdjęciach?

– Były próby odtworzenia takich wydarzeń. Za czasów świętej pamięci prezydent Rudy Śląskiej Grażyny Dziedzic zorganizowano miejskie dożynki działkowe. Odby-

łyśmy je przed budynkiem w garniturach, białych koszulach i krawatach. Bycie w zarządzie było wielkim honorem i czymś ważnym. Dziś, w czasach wyborów, trudno jest znaleźć nawet pięć osób do zarządu, czy trzy do komisji rewizyjnej.

– Czyli zmienia się również profil samego działkowca?

– Zdecydowanie tak. Obecnie działkowiec często ogranicza swoją działalność do skoszenia trawy, postawienia basenu i le-

Foto:BL

wały się one na targowisku na Wirku, z dużą sceną. Zapraszano działkowców ze wszystkich 26 ogrodów w Rudzie Śląskiej, a także rolników. Ogrody przygotowywały stoiska, chwaliły się plonami, wystrojem i historią. To było bardzo fajne wydarzenie. Powtórzone je jeszcze raz za kadencji pani Dziedzic, ale niestety po jej śmierci, następcy nie podjęli tematu, powołując się na problemy z funduszami. Jednakże, corocznie taka impreza odbywa się w Świętochłowicach, które nasza delegatura obejmuje swoim zasięgiem. Tamtejszy prezydent, Daniel Berger, kontynuuje tę tradycję, choć już nie z takim rozmachem jak kiedyś. Jest też inny problem: kiedyś, jak pokazuje zdjęcie z 1949 roku, skład zarządu ROD „Irys” (wtedy Towarzystwo Irys

żaka. Mimo to, ogródki działkowe są bardzo poszukiwane. To alternatywa dla mieszkania w blokowisku, miejsce, gdzie można pobyć na świeżym powietrzu. Popularność sprzętu ogrodniczego, takiego jak kosiarki i podkaszarki, jest tego dowodem. Brakuje mi w naszym ogrodzie takich działkowców jak pewien starszy pan, z którym kiedyś był nawet wywiad w TVP. On miał zagospodarowany każdy centymetr swojej działki. Nie tylko tak, że coś posadził i zostawił – lecz w miejsce zebranych plonów wchodziło już coś innego. Wszystko było uporządkowane „od liniiki”, kwitło przez cały sezon. Niestety, przepisał działkę na wnuczkę, a wnuczka przychodzi do ogródka tylko po to żeby odpocząć. Działka to dla niej... własne „Rodos”. **bl**

Fundusze Europejskie dla Śląskiego

Rzeczpospolita Polska

Dofinansowane przez Unię Europejską

Województwo Śląskie

HISTORIA POLSKICH OGRÓDKÓW DZIAŁKOWYCH: OD WARZYWNIKA DO ENKLAWY WOLNOŚCI

Ogródki działkowe to nie tylko grządki, altanki i weekendowy relaks. To żywa historia społeczna, która od ponad dwóch stuleci towarzyszy przemianom polskich miast i ich mieszkańców. Od czasów mieszczańskich warzywników, przez robotnicze ogrody w epoce industrializacji, aż po współczesne zielone enklawy – działki były odpowiedzią na potrzeby ludzi, ich marzenia, kryzysy i tęsknoty. Ogródki działkowe są dziś nieodłącznym elementem krajobrazu polskich miast, choć rzadko zdajemy sobie sprawę z ich bogatej historii i głębokiego umocowania w koncepcjach społecznych. Ich korzenie sięgają znacznie wcześniej, niż powszechnie się sądzi, a przez analogię do krajów anglosaskich, zwłaszcza Wielkiej Brytanii, można doszukiwać się ich początków już w ogrodnictwie mieszczańskim.

POCZĄTKI I IDEA

Choć zorganizowany ruch działkowy dotarł na polskie ziemie głównie z Niemiec w drugiej połowie XIX wieku, idea wydzierzawiania gruntów pod ogrody istniała w Polsce znacznie dłużej. Najstarszy znany ogród tego typu: Rodzinny Ogród Działkowy im. Powstańców Wielkopolskich w Koźminie Wielkopolskiej, istniał już w 1823 roku jako warzywny ogród mieszczański, a jego dzieje sięgają przywilejów dla mieszczan z 1575 roku. Centralny Związek Towarzystw Ogródów Działkowych i Osiedli RP już w 1937 roku uznał te dzierżawne ogrody miejskie za naturalne źródło i prekursora zorganizowanego ogrodnictwa działkowego w Polsce. Istnieje zresztą wiele analogii między rozwojem ogrodnictwa działkowego w Polsce, a tym w Wielkiej Brytanii i Niemczech.

W XIX wieku, w obliczu postępującej industrializacji i związanych z nią problemów społeczno-ekonomicznych (takich jak przeludnienie, brak higieny, uboga dieta, choroby płuc, alienacja społeczna), zaczęto szukać rozwiązań dla najuboższych mieszkańców miast. Ogródki działkowe miały stać się odpowiedzią na te wyzwania, własna działka miała być nie tylko źródłem żywności, ale też przestrzenią rege-

neracji – fizycznej, psychicznej i moralnej. Idea, popularna w całej Europie, zwłaszcza w Niemczech i Anglii, oraz we Francji, zakładała zapewnienie robotnikom możliwości odpoczynku na własnym kawałku ziemi i przełamanie industrializacji poprzez powrót do natury.

Jezuita Władysław Kubik w odczycie „Ogrody Robotnicze” podkreślał, że ogródki te stały się „środkiem bardzo pomocnym” w walce z alkoholizmem, oferując „piękność całego otoczenia, czystość i potęgę przyrody”, które stanowiły kontrast do karczmy. Wierzone także, że praca w ogródku może „ucywilizować” i podnieść moralność, oferując zdrową alternatywę dla poszukiwania rozrywki w szynkach. Oprócz funkcji terapeutycznej i rekreacyjnej, ogrody działkowe zapewniały możliwość podreperowania domowego budżetu, co było szczególnie ważne w czasach kryzysu gospodarczego i I wojny światowej. Wartość plonów z działki na Śląsku mogła wówczas sięgać 400-500 zł, co stanowiło znaczące wsparcie dla rodzin robotniczych. W niektórych miejscach tworzone nawet tak zwane „ogrody dla bezrobotnych”, które miały nie tylko funkcję ekonomiczną, ale też terapeutyczną.

GÓRNOŚLĄSKIE DZIEDZICTWO

Idea ogródków działkowych niezwykle szybko i skutecznie przyjęła się na Śląsku, stając się obszarem o największej koncentracji działek w Polsce. Pierwsze wzmianki o ogrodach przydomowych na tym terenie pochodzą już z 1893 roku, w postaci instrukcji uprawiania działki przez górników i hutników, opracowanej przez Heinricha Kochla.

Pionierami ruchu na Śląsku byli działacze z Królewskiej Huty (obecnie Chorzów), gdzie w 1905 roku założono najstarsze funkcjonujące do dziś ogrody im. A. Czarneckiego oraz Nadzieja w Toszku. Były to tzw. „ogrody szreberowskie” (od nazwiska niemieckiego lekarza Schrebera, który je wymyślił).

Rozwój był dynamiczny: W 1906 roku kopalnia „Wujek” w Katowicach wydzierżawiła teren swoim pracownikom. W 1909 roku w ramach Stowarzyszenia Upiększania Miasta Katowice powstało towarzystwo, które zorganizowało ogród dziecięcy. Podczas I wojny światowej powierzchnię

działek zwiększono, a ogród ten istnieje do dziś pod nazwą ROD im. Tadeusza Kościuszki. W czasie I wojny światowej na Śląsku i w Zagłębiu było już 50 tysięcy użytkowników takich działek. W 1923 roku powołano Śląską Izbę Rolniczą, a w 1930 roku Związek Towarzystw Ogródów i Osiedli Działkowych Województwa Śląskiego. W 1933 roku zaczął wychodzić „Śląski Działkowiec”, regionalny periodyk, który dokumentował życie działkowców i promował ideę ogrodnictwa jako stylu życia. Przed wybuchem II wojny światowej na Śląsku zrzeszonych było 146 towarzystw ogrodów i 21 tysięcy działkowców. W 1939 roku wskaźnik powierzchni ogródków działkowych na 1 mieszkańca miast wynosił 5,6 mkw dla Górnośląskiego Okręgu Przemysłowego, podczas gdy dla całej Polski było to zaledwie 2,9 mkw.

W czasie okupacji ogródki działkowe ratowały życie. Niemieckie władze przeznaczyły setki hektarów ziemi pod uprawy, a działki stały się źródłem żywności dla mieszkańców

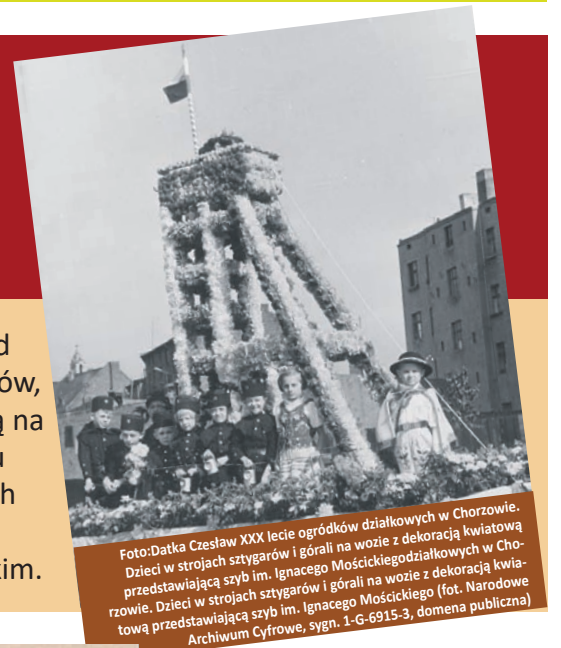

Foto: Datka Czesław XXX lecie ogródków działkowych w Chorzowie. Dzieci w strojach sztygarów i górali na wozie z dekoracją kwiatową przedstawiającą sztyb im. Ignacego Mościckiego w Chorzowie. Dzieci w strojach sztygarów i górali na wozie z dekoracją kwiatową przedstawiającą sztyb im. Ignacego Mościckiego (fot. Narodowe Archiwum Cyfrowe, sygn. 1-G-6915-3, domena publiczna)

miast. Wydawano poradniki, jak uprawiać warzywa w trudnych warunkach – często przez naukowców, którzy nie mogli pracować w zawodzie. Działka była wtedy nie tylko przestrzenią prywatną, ale też aktem oporu, miejscem, gdzie można było przetrwać mimo niedoborów i represji.

POWOJENNY ROZKWIAT

Po II wojnie światowej ogrody rozkwitły głównie dlatego, że brakowało żywności. Dekret PKWN z 6 września 1944 roku przewidywał przeznaczenie części ziemi z parcelacji na ogrody działkowe. W latach 70. XX wieku, wraz z poprawą dostępności żywności i pojawieniem się obaw o zanieczyszczenie gleby, nastąpiła zmiana funkcji ogrodów – z uprawy warzyw na kwiaty i krzewy ozdobne. Działka stała się miejscem spotkań rodzinnych, grillów, odpoczynku i kontaktu z naturą. W czasach PRL-u była też namiastką prywatności i wolności, przestrzenią, w którą można było uciec od szarej rzeczywistości.

Obecnie, pomimo długiej historii i transformacji, ogródki działkowe cieszą się ogromną popularnością. Są postrzegane jako alternatywa dla drogiej wakacji i miejsce relaksu po pracy czy w weekendy. Z danych Polskiego Związku Działkowców wynika, że na terenie kraju funkcjonuje ponad 4,6 tysiąca Rodzinnych Ogródów Działkowych, obejmujących ponad 914 tysięcy działek rodzinnych. Sam śląski okręg PZD to obecnie 627 ROD-ów i niemal 100 tysięcy działkowców.

W dobie urbanizacji, stresu i cyfrowego przeciążenia, ogródki działkowe wracają do łask jako przestrzeń regeneracji. Coraz więcej młodych ludzi odkrywa je na nowo – nie tylko jako miejsce relaksu, ale też jako sposób na życie bliżej natury, z dala od zgiełku miasta.

Łukasz K. Netczuk, *Historia ogrodnictwa i ruchu działkowego na ziemiach polskich.*

Zarys problematyki badań i studiów źródłowych. Wrocław, 2015.

Foto: Datka Czesław, Pochód działkowców śląskich w Katowicach (fot. Narodowe Archiwum Cyfrowe, sygn. 1-G-6915-2, domena publiczna)

Fundusze Europejskie
dla Śląskiego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Województwo
Śląskie

Niewykorzystany potencjał

Analiza szerokiej definicji sprawiedliwej transformacji oraz funkcji ogródków działkowych pozwala na zarysowanie ich potencjalnej roli w tym procesie. Problematyka ogródków działkowych może być rozpatrywana w kontekście celów sprawiedliwej transformacji, zwłaszcza w obszarach rekultywacji terenów przemysłowych i pogórnictwa, rozwoju zielonej infrastruktury oraz poprawy jakości życia i włączenia społecznego.

PRZYSZŁOŚĆ W ZIELENI

Sprawiedliwa transformacja to złożony proces restrukturyzacji gospodarki z modelu nie zrównoważonego w stronę równowagi ekologicznej i społecznej. Jej głównym celem jest tworzenie nowych, zielonych miejsc pracy i wypoczynku oraz wspieranie ludzi i społeczności lokalnych, które mogą zostać dotknięte zmianami strukturalnymi. Proces ten, którego sprawiedliwość ocenia się z biegiem czasu, wymaga zaangażowania wielu stron zainteresowanych, w tym rządu, samorządów lokalnych, pracowników przemysłu wydobywczego-energetycznego, organizacji pozarządowych oraz zwykłych mieszkańców. Polskie regiony górnicze, takie jak Dolny Śląsk (subregion wałbrzyski), Górny Śląsk, są w różnym stopniu wrażliwe na skutki transformacji energetycznej. Borykają się z problemami takimi jak brak zdyspensacji, odpływ młodych ludzi i starzenie się ludności, a także degradacja środowiska naturalnego.

wyrobiskami, stawami pogórnictwa czy zapadliskami, wymagają nadania im nowych funkcji, w tym inwestycyjnych, turystycznych czy rekreacyjno-wypoczynkowych.

Ogródki działkowe, ze względu na swój charakter ogrodniczy i rekreacyjny, mogą stanowić naturalny i efektywny sposób zagospodarowania takich terenów. W Polsce ogródnictwo działkowe ma korzenie sięgające XVII wieku, kiedy to funkcjonowały dzierżawne ogrody miejskie, postrzegane w XIX wieku jako forma pomocy najuboższym mieszkańcom i odpowiedź na problemy społeczno-ekonomiczne związane z uprzemysłowieniem miast. Historycznie, ich tworzenie często sprzyjało adaptacji do nowych warunków miejskich po przekształceniach gruntów. Ten aspekt historyczny, wskazujący na zdolność ogródków do adaptacji zdegradowanych przestrzeni na potrzeby społeczne i rekreacyjne, doskonale

BŁĘKITNA I ZIELONA

Plany adaptacji miast do zmian klimatu, a także koncepcja sprawiedliwej transformacji, kładą duży nacisk na rozwój zielonej i błękitnej infrastruktury w celu zwiększenia odporności miast na ekstremalne zjawiska pogodowe i poprawy jakości środowiska. Ogródki działkowe są naturalnym elementem tej infrastruktury, oferującym szereg korzyści środowiskowych i ekologicznych.

Ogródki działkowe przyczyniają się do poprawy jakości powietrza, filtrując zanieczyszczenia i redukując smog, co jest kluczowe w zanieczyszczonych regionach górniczych, gdzie niska emisja z domowych pieców jest dużym problemem. Ich roślinność i przepuszczalne nawierzchnie

Foto: BL

wiska naturalnego. Sprawiedliwa transformacja ma na celu łagodzenie negatywnych skutków, zapewniając jednocześnie poprawę jakości życia mieszkańców i odbudowę zdegradowanych obszarów.

WŁASNA DZIAŁKA

Jednym z kluczowych wyzwań w regionach górniczych jest rekultywacja i ponowne zagospodarowanie zdegradowanych terenów przemysłowych i pogórnictwa. Obszary te, często zanieczyszczone, zdewastowane, a nawet naznaczone

wpisuje się w cele sprawiedliwej transformacji. Przykładowo, w Rudzie Śląskiej, mieście o bogatej przeszłości górniczo-hutniczej, plan adaptacji przewiduje „rozwój i wzmocnienie funkcji rekreacyjnych powiązanych z rekultywacją i renaturalizacją terenów o walorach przyrodniczych”, co może obejmować rekultywację terenów po koksowniach, otwierając przestrzeń dla tworzenia lub odnawiania terenów zielonych, w tym działkowych.

wspierają retencję wód opadowych, zmniejszając ryzyko lokalnych podtopień i powodzi miejskich, co stanowi istotne zagrożenie w miastach takich jak Ruda Śląska. Pomagają również w odbudowie zasobów wodnych i przeciwdziałaniu suszom, które są coraz częstszym zjawiskiem. Ogródki działkowe znacząco zwiększają bioróżnorodność w środowisku miejskim, tworząc siedliska dla różnorodnych gatunków roślin, ptaków i płazów. Dodatkowo, zielen w ogródkach przyczynia się do re-

Foto: BL

dukacji efektu miejskiej wyspy ciepła, obniżając temperatury w miastach podczas fali upałów. Rozwój zieleni miejskiej, w tym inicjatywy takie jak budowa stref komfortu termicznego czy instalacja kurtyn wodnych, jest częścią działań adaptacyjnych w miastach.

ŚLĄSKIE OAZY, SADY I WARZYWNIKI

Sprawiedliwa transformacja koncentruje się również na poprawie jakości życia mieszkańców, włączeniu społecznym i pobudzeniu partycypacji obywatelskiej. Ogródki działkowe odgrywają tu istotną rolę. Stanowią one przestrzeń do aktywnego wypoczynku, relaksu i kontaktu z naturą, co jest szczególnie ważne w gęsto zaludnionych i często zdegradowanych miastach przemysłowych. Korzystanie z działek sprzyja budowaniu lokalnych społeczności i więzi międzysąsiedzkich, co jest cennym elementem wspierającym społeczeństwa w regionach dotkniętych transformacją. Wspieranie inicjatyw społecznych oraz partycypacji obywatelskiej jest kluczowym aspektem transformacji, a ogródki działkowe, będąc miejscem oddolnych działań, mogą w tym pomóc. Historycznie, ogródki stanowiły formę wsparcia dla uboższych mieszkańców, oferując dostęp do zdrowej żywności i rekreacji osobom o niższych dochodach, co jest niezwykle cenne w regionach dotkniętych transformacją, gdzie występuje problem bezrobocia, ubóstwa energetycznego i wykluczenia społecznego. Organizacje działkowców mogą być ważnymi partnerami w procesie transformacji, wspierając lokalne inicjatywy i budując zaufanie do wprowadzanych zmian, podobnie jak związki zawodowe czy organizacje pozarządowe zaangażowane w dialog społeczny.

PAMIĘTAJCE O OGRODACH

W obliczu przyszłości ogrodów w Polsce, kluczowe jest podjęcie szerszych, in-

terdyscyplinarnych badań, angażujących antropologów kultury, architektów krajobrazu, historyków, socjologów, urbanistów, a także same organizacje działkowe, władze lokalne i państwowe. Taka współpraca mogłaby pomóc w zidentyfikowaniu i opracowaniu unikalnych zbiorów archiwalnych, a także w precyzyjnym określeniu wartości i potencjału ogródków działkowych w kontekście współczesnych wyzwań, w tym sprawiedliwej transformacji.

Integracja ogródków działkowych z planami sprawiedliwej transformacji wymagałaby uznania ich za ważny element zielonej i błękitnej infrastruktury oraz narzędzie rekultywacji i renaturalizacji terenów zdegradowanych. Konieczne jest także włączenie ich w strategię poprawy jakości życia mieszkańców i wspierania partycypacji obywatelskiej. Należy również rozważyć zapewnienie wsparcia finansowego na ich rozwój i utrzymanie, być może w ramach środków przeznaczonych na sprawiedliwą transformację, takich jak Fundusz na rzecz Sprawiedliwej Transformacji.

Ogródki działkowe mają niezaprzeczalny potencjał, aby odegrać istotną rolę w realizacji procesów sprawiedliwej transformacji. Ich znaczenie w rekultywacji terenów zdegradowanych, wzmacnianiu zielonej infrastruktury oraz wsparcie społeczne i integracyjne czyni je naturalnym, choć niedocenianym, elementem kompleksowej przemiany regionów górniczych.

Na podstawie:

- European Commission: Directorate-General for Communication, *Społecznie sprawiedliwa transformacja*, Publications Office of the European Union, 2021, <https://data.europa.eu/doi/10.2775/183839>
- Komisja Europejska: Dyrekcja Generalna ds. Polityki Regionalnej i Miejskiej oraz Crudi, F., *Advocacy and social actors fueling the just transition – A case study on Silesia* [Rzecznictwo i podmioty społeczne napędzające sprawiedliwą transformację – studium przypadku na Śląsku], PL, Urząd Publikacji Unii Europejskiej, 2024, <https://data.europa.eu/doi/10.2776/942961>
- <https://zielonasiec.pl/2025/01/21/adaptacja-miast-do-zmiany-klimatu-spotkanie-sieciujace-w-katowicach/>

Fundusze Europejskie dla Śląskiego

Rzeczpospolita Polska

Dofinansowane przez Unię Europejską

Województwo Śląskie

„Śląskie historie” na cenie ŚTI

Od 22 sierpnia do 7 września na scenie Śląskiego Teatru Impresaryjnego im. H. Bisty będzie można zobaczyć pięć spektakli po śląsku i o Śląsku. O projekcie „Śląskie historie”, który honorowym patronatem objął Michał Pierończyk, prezydent Rudy Śląskiej, rozmawiamy z Katarzyną Furmaniuk, dyrektorką ŚTI im. H. Bisty.

– „Śląskie historie” to nowa propozycja Śląskiego Teatru Impresaryjnego im. H. Bisty. Co było impulsem do pokazania spektakli poświęconych śląskiej tożsamości?

– Od 10 lat w ramach cyklu „Tyjater po naszymu”, czyli po śląsku” najpierw w MCK, a obecnie w Śląskim Teatrze Impresaryjnym prezentujemy spektakle, koncerty w godce śląskiej, ale także prezentujemy własne produkcje sceniczne „po naszymu”. „Śląskie Historie” to próba przeglądu tych najciekawszych teatralnych spektakli ostatnich sezonów, które powstały na scenach profesjonalnych oraz amatorskich w regionie. Wiemy, że nasza publiczność bardzo ceni sobie zarówno produkcje komediowe, jak i te poważne po śląsku i o Śląsku.

– Jak „Śląskie historie” wpisują się w aktualne rozmowy o śląskiej kulturze i języku?

Robert Talarczyk w monodramie „Byk”. Foto: Przemysław Jendrośka

– To, co dzieje się wokół Śląska, języka śląskiego w ostatnim czasie stało się impulsem do realizacji „Śląskich historii”. Sejmowa próba uznania ustawowego godki śląskiej za język, prezentacja w telewizji polskiej spektaklu „Mianujom mie Hanka”, czy też język śląski jako kierunek studiów na Uniwersytecie Warszawskim, to znaczące zdarzenia dla kultury śląskiej i Ślązaków.

– Czy projekt „Śląskie historie” ma również wymiar edukacyjny?

– Historia Śląska jest niezwykle złożona. Próbując opowiedzieć historię naszego regionu, uświadamiamy sobie, jak jest ona skomplikowana. Spektakle, które obejrzymy w ramach „Śląskich historii” w fabularny sposób, emocjonalnie, opowiedzą o śląskich losach.

– Spektakle bez wątpienia poruszają serca i umysły publiczności. Czy Śląski Teatr Impresaryjny im. H. Bisty planuje kontynuować cykl „Śląskich historii” w kolejnych sezonach?

– Oczywiście, przegląd spektakli „Śląskie historie” chcemy kontynuować w kolejnych sezonach. Mamy nadzieję, że uda nam się pozyskać środki zewnętrzne podobnie jak w tym roku, aby zaproponować widzom bilety w bardzo atrakcyjnej cenie. Tegoroczne „Śląskie historie” dofinansowano ze środków: Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego w ramach programu dotacyjnego „Różnorodność Językowa” Instytutu Różnorodności Językowej Rzeczypospolitej, a także Miasta Ruda Śląska.

– Dziękuję za rozmowę.

(w)

Projekt dla chcących odmienić życie zawodowe

Ruszają kolejne nabory do projektu „Kadry przyszłości – kompleksowe wsparcie rozwoju zawodowego osób dorosłych z subregionu centralnego woj. śląskiego”, który może odmienić zawodowe życie osób, które wezmą w nim udział. Jest to inicjatywa skierowana do tych, którzy z własnej woli chcą podnieść swoje kompetencje, zdobyć nowe kwalifikacje i przygotować się na wyzwania rynku pracy.

Liderem projektu „Kadry przyszłości – kompleksowe wsparcie rozwoju zawodowego osób dorosłych z subregionu centralnego woj. śląskiego” jest Agencja Rozwoju Lokalnego S.A. z Sosnowca, wspierana przez partnera projektu, którym jest Śląski Inkubator Przedsiębiorczości z Rudy Śląskiej. Ich wspólnym celem jest objęcie wsparciem aż 700 osób dorosłych, które mieszkają lub pracują w subregionie centralnym województwa śląskiego.

Projekt stawia na inkluzywność – preferowane będą osoby znajdujące się w trudniejszej sytuacji życiowej, takie jak osoby z niepełnosprawnościami, bezrobotne, z wykształceniem co najwyżej ponadgimnazjalnym, w wieku 55+, osoby w kryzysie bezdomności czy przedstawiciele społeczności marginalizowanych. Warunkiem udziału jest ukończenie 18 lat, chęć rozwoju zawodowego oraz stałe zamieszkanie lub praca na terenie objętym projektem.

Maksymalna kwota dofinansowania dla szkoleń, walidacji i certyfikacji wynosi 5 000 zł na osobę, a dla studiów podyplomowych – aż 10 000 zł. Wkład w

sny uczestnika to zaledwie 5%, co oznacza, że aż 95% kosztów pokrywa projekt. Najbliższe terminy naborów to 25-29 sierpnia 2025 r. dla studiów podyplomowych oraz 29 września – 3 października 2025 r. dla szkoleń, certyfikacji i walidacji. Projekt potrwa do końca maja 2027 r. i jest współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus w ramach programu Fundusze Europejskie dla Śląskiego 2021–2027.

Osoby zainteresowane udziałem mogą uzyskać szczegółowe informacje w Śląskim Inkubatorze Przedsiębiorczości w Rudzie Śląskiej (ul. Karola Goduli 36, tel. 32 342 22 30 w. 114, 115, e-mail: projekt6.6@inkubatorsl.pl) oraz w Agencji Rozwoju Lokalnego S.A. w Sosnowcu (ul. Wojska Polskiego 8, tel. +48 734 004 493, e-mail: projekt6.6@arl.org.pl).

Projekt „Kadry przyszłości – kompleksowe wsparcie rozwoju zawodowego osób dorosłych z subregionu centralnego woj. śląskiego” to nie tylko szansa na rozwój, to inwestycja w przyszłość zawodową i osobistą mieszkańców Śląska. (i)

OGŁOSZENIE

ŚLĄSKIE HISTORIE

Pod patronatem Prezydenta Miasta Ruda Śląska Michała Pierończyka

22 VIII 2025 / PIĄTEK / GODZ. 18.00
GODAJOM MI HELMUT
 monodram w wykonaniu **Śławomira Rosowskiego**

24 VIII 2025 / NIEDZIELA / GODZ. 16.00
MIANUJOM MIE HANKA
 monodram w wykonaniu **Grażyny Bułki**
 spektakl Teatru Korez z Katowic

30 VIII 2025 / SOBOTA / GODZ. 18.00
LAST MINUTE
 spektakl **Teatru Naumionego** z Ornontowic

31 VIII 2025 / NIEDZIELA / GODZ. 18.00
BABY, KERE PORADZOM
 spektakl **Teatru Dla Dorosłych** z Bierunia

7 IX 2025 / NIEDZIELA / GODZ. 18.00
BYK
 monodram w wykonaniu **Roberta Talarczyka**
 produkcja spektaklu: STUDIO teatrgaleria, Fundacja Teatru Śląskiego „Wyspiański”, Teatr Łażnia Nowa, Instytut im. Jerzego Grotowskiego

ul. Niedurnego 69, 41-709 Ruda Śląska
 Rezerwacje biletów: 32 248 62 40
 Kup bilet on-line:
www.slaskiteatrimpresaryjny.pl

Ministerstwo Kultury
i Dziedzictwa Narodowego

INSTYTUT
RÓŻNORODNOŚCI
JĘZYKOWEJ
RZECZYPOSPOLITEJ

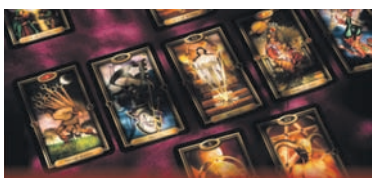
Dofinansowano ze środków
Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego
w ramach programu dotacyjnego „Różnorodność Językowa”
Instytutu Różnorodności Językowej Rzeczypospolitej.

**HOROSKOP
WRÓŻKI JADZI**

Tel. 607-468-787

- Baran** – W domu prawdziwa sielanka, ale w pracy mnóstwo problemów.
- Byk** – Postaw na zdobywanie wiedzy, a otworzą się prawie wszystkie drzwi.
- Bliznięta** – Nie panikuj i bądź dobrej myśli. Wkrótce wszystko się wyjaśni.
- Rak** – Masz szansę zrealizować plany, o których od dawna marzyłeś.
- Lew** – Pojawia się nowe propozycje zatrudnienia. Rozważ je.
- Panna** – Bierz udział w kursach, to może otworzyć drogę do awansu.
- Waga** – Twoje pomysły zostaną docenione i odpowiednio wynagrodzone.
- Skorpion** – Wyznacz sobie realne cele i konsekwentnie je realizuj.
- Strzelec** – Bądź miły dla partnera i poświęć mu więcej uwagi. Odwdzięczy się.
- Koziorożec** – Nie ufaj ludziom, których zbytnio nie znasz. Mogą Cię oszukać.
- Wodnik** – Kolejny tydzień upłynie Ci na isticie szampańskiej zabawie.
- Ryby** – Ulegniesz romantycznemu nastrojowi. Zrób pierwszy krok.

**WRÓŻKA
JADZIA**
zaprasza

TAROT CYGAŃSKI
Kochłowice, ul. Łowiecka 12/1a
tel. 607-468-787

**RENTGEN
ZĘBÓW**

NIEZALEŻNA PRACOWNIA
PEŁNY ZAKRES
NAJNOWOCZĘŚNIEJSZY
SPRZĘT

Ruda Śl. – Nowy Bytom, ul. Czarnoleśna 1
tel. 32 342-20-95

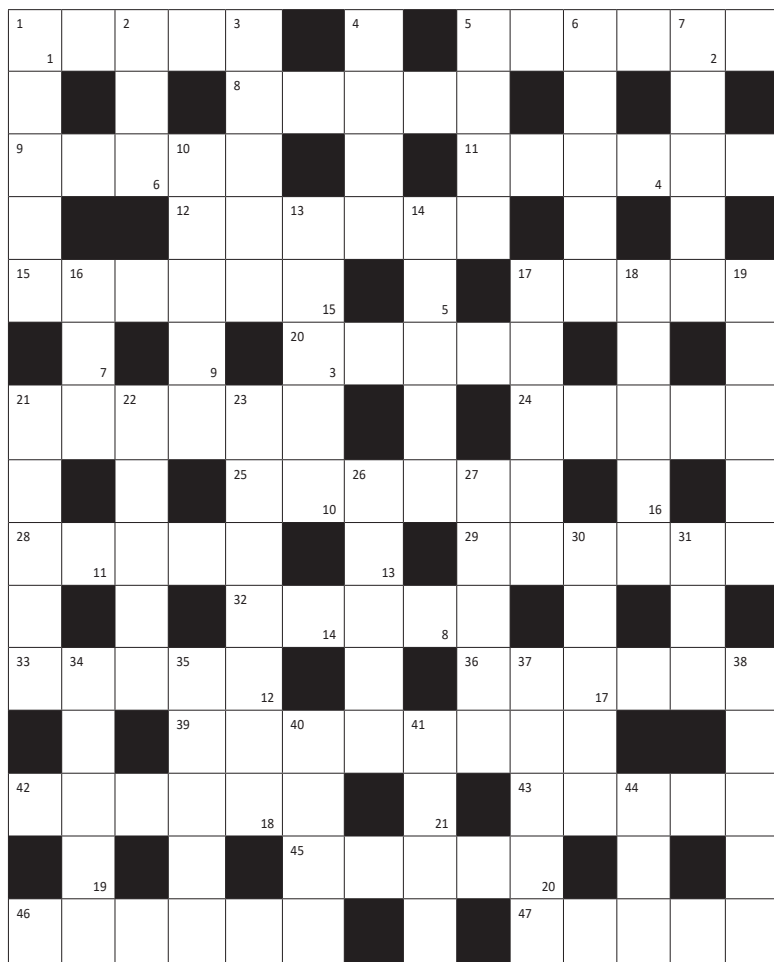
KRZYŻÓWKA

POZIOMO: 1 – zimowe legowisko niedźwiedzia, 5 – elektroda ujemna, 8 – filmowa Elza, 9 – gatunek sera, 11 – człowiek chory psychicznie, 12 – stolica Turcji, 15 – ziółko, gagatek, 17 – ptak z rodziny grzebiących, 20 – mara, upiór, 21 – defilady, np. wojska, 24 – bitwa, starcie, bój, 25 – interwał muzyczny obejmujący 8 kolejnych dźwięków, 28 – imię męskie, 29 – tajemnice, sekrety, 32 – jednostka natężenia prądu elektrycznego, 33 – zespół muz. dziewięciu osób, 36 – metalowy grzebień do czesania lnu, 39 – masa lodu powyżej linii wiecznego śniegu, 42 – żywica naturalna, 43 – zmysł zdolność odbierania bodźców świetlnych, 45 – miasto w Japonii na wyspie Honshu, 46 – fajtlapa, ciemajda, 47 – węglowodór nasycony.

PIONOWO: 1 – jezioro we Włoszech, 2 – żart, dowcip, 3 – imię żeńskie, 4 – primadonna, 5 – używka, 6 – okres godowy ryb, 7 – pogłębiarka, 10 – paciorecznik, 13 – bekas, ptak wędrowny, 14 – okazała galera, 16 – mit. słowiańska: bogini wiosny, 17 – kamień na ścianie czajnika, 18 – kraina historyczna

zamieszkała przez plemiona Celtyckie, 19 – pnącza lasów podzwrotnikowych, 21 – część stacji kolejowej, 22 – obywatel Rumunii, 23 – darczyńca, sponsor, 26 – mit. fiński: bóg lasu, myśliwych, 27 – część ust, 30 – dysfunkcja narządu ruchu, np. szyi, 31 – wieka rzeka w Afryce, 34 – lęk, 35 – polska tkanina poliestrowa, 37 – popis, pokaz, 38 – łąso, 40 – termin kalendarzowy, 41 – zapach twórcy, 44 – znak zodiaku.

Książkę „Nikt nie widział nikt nie słyszał” Małgorzaty Wardy otrzyma jedna osoba spośród tych, które nadeślą na adres redakcji (Ruda Śląska, ul. Karola Goduli 36) lub e-mailem (biuro@wiadomoscirudzkie.pl) hasło, które jest rozwiązaniem krzyżówki. Na rozwiązanie czekamy do 10 dni od daty zamieszczenia krzyżówki. Po odbiór książki „Słomianie” Adriana Markowskiego z „WR 29” zapraszamy do redakcji Agnieszki Piwoń (do dwóch tygodni od daty ukazania się rozwiązania, po wcześniejszym umówieniu telefonicznym pod nr tel. 32 248-60-97). Prawidłowe hasło brzmi: „Kobieta to telefon duszy”.

NAJMŁODSI RUDZIANIE – WITAMY W RUDZIE ŚLĄSKIEJ

Antoni Michalik syn Klaudii i Daniela
ur. 20.07.2025 r. (3650 g i 56 cm)

Antoni Polcik syn Katarzyny i Tomasza
ur. 19.07.2025 r. (3210 g i 54 cm)

Liliana Maziarz córka Angeli i Ernesta
ur. 22.07.2025 r. (2445 g i 49 cm)

Teodor Gabrys syn Izabeli i Piotra
ur. 19.07.2025 r. (4140 g i 57 cm)

Pola Trzepizur córka Karoliny i Michała
ur. 21.07.2025 r. (3300 g i 52 cm)

Iga Grun córka Katarzyny i Mateusza
ur. 21.07.2025 r. (3210 g i 49 cm)

Borys Wilk syn Sylwii i Jakuba
ur. 28.07.2025 r. (3240 g i 55 cm)

Lilianna Łata córka Magdaleny i Cezarego
ur. 29.07.2025 r. (3280 g i 55 cm)

**ZAPRASZAM
NA SESJE:**
noworodkowe,
niemowlęce,
urodzinowe
i rodzinne,
a także
po vouchery
prezentowe.

Tel. 515-593-713 | www.fotovenus.pl

KALENDARIUM – 20 SIERPNIA

DZIEŃ KOMARA – To nie żart! Święto upamiętnia odkrycia dr. Ronalda Rossa z 1897 roku – to on dowiódł, że samice komarów przenoszą malarię.

IMIENINY OBCHODZĄ: Bernard, Samuel, Elias, Filibert, Filiberta, Hieronim, Krzysztof, Leowigild, Lucjusz, Łucjusz, Maksym, Małgorzata, Maria, Paweł, Sabin, Samuela, Sewer, Sieciech, Sobiesław, Stosław, Świelub

Lisa Scottline Cała prawda o rodzinie

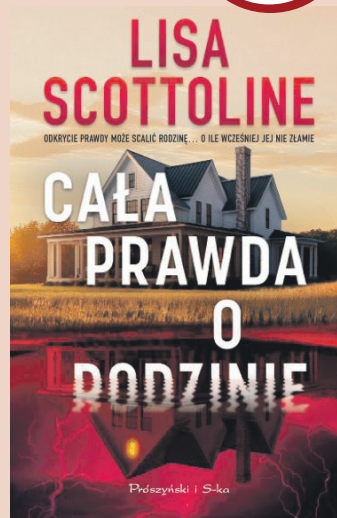

Najnowsza powieść bestsellerowej autorki „New York Timesa”.

TJ jest najwzrostszym rozczarowaniem w rodzinie Devlinów. Wszyscy jej członkowie to ceniący prawnicy pracujący w renomowanej kancelarii Devlin & Devlin. Tylko TJ – po wyjściu z więzienia i zakończeniu terapii odwykowej – dorabia tam jako śledczy.

Podczas rodzinnej imprezy jego życie wywraca się do góry nogami. Najstarszy brat wyznaje mu, że zabił księgowego, którego przyłapał na oszustwie finansowym. To wydaje się wręcz niemożliwe – przecież John zawsze był dumą rodziny!

TJ postanawia wykorzystać tę sytuację, by udowodnić swoją wartość i ocalić dobre imię brata. Kolejne odkrycia wciągają go jednak w mroczną sieć oszustw, morderstw i sekretów, które mogą zagrozić jedności oraz nieskazitelnej reputacji rodziny Devlinów.

OGŁOSZENIE O PRZETARGU NIEOGRANICZONYM

RUDZKA SPÓŁDZIELNIA MIESZKANIOWA

NIP: 641 001 03 37 REGON: 000484713 Ruda Śląska ul. Magazynowa 12,
tel. 32 248-24-11 (-15), fax 32 248-43-22, e-mail: rsm@rsm.com.pl

Ogłasza przetarg pisemny nieograniczony na: **docieplenie budynku mieszkalnego wielorodzinnego przy ul. Alfonsa Zgrzebnioka 4, 4A, 4B w zasobach Rudzkiej Spółdzielni Mieszkaniowej w Rudzie Śląskiej.**

Formularz zawierający Specyfikację Istotnych Warunków Zamówienia można odebrać od dnia 20.08.2025 r. do dnia 28.08.2025 r. w siedzibie Zamawiającego, adres: Ruda Śląska ul. Magazynowa 12.

Aby odebrać SIWZ osobiście w siedzibie Zamawiającego, należy:

- dokonać wpłaty na konto w SANTANDER BANK POLSKA S.A. I/O Ruda Śląska nr 13 10902037000000053600 5415,
- zgłosić się do pokoju nr 318 z potwierdzeniem dokonania przelewu w celu odebrania Faktury VAT,
- odebrać SIWZ od godz. 8.00 do godz. 13.00 w pokoju 310

Aby odebrać SIWZ za zaliczeniem pocztowym należy przesłać fax'em lub e-mail'em zamówienie z podaniem danych potrzebnych do wystawienia Faktury VAT.

Cena formularza wynosi: **161,77 PLN /z VAT/.**

Zamkniętą kopertę zawierającą ofertę należy składać w siedzibie Zamawiającego w Rudzie Śląskiej ul. Magazynowa 12, w pokoju 213 **do dnia: 3.09.2025 r. do godziny 8.30.**

Otwarcie ofert nastąpi w siedzibie Zamawiającego w Sali nr 317 **w dniu 3.09.2025 r. o godzinie 9.00.**

Okres obowiązywania oferty wynosi 60 dni od terminu składania ofert.

Wykonawca przystępując do przetargu obowiązany jest wnieść wadium przetargowe w kwocie: **150.000,00 PLN/ zadanie**

Wadium można wpłacać na konto w SANTANDER BANK POLSKA S.A. I/O Ruda Śląska nr 13 10902037 000000053600 5415 do dnia **1.09.2025 r. do godz. 8.30.**Uwaga! Za datę wniesienia wadium w tej formie, uważa się datę wpływu środków na konto zamawiającego.

W przypadku wybrania oferty uchylenie się od podpisania umowy spowoduje przepadek wadium na rzecz Zamawiającego.

Zamawiający zastrzega sobie prawo unieważnienia lub zamknięcia przetargu bez wybrania którejkolwiek z ofert i bez podania przyczyny.

Pracownikiem uprawnionym do kontaktów z oferentami jest: Alicja Pawłowska pracownik Działu Technicznego pok. 310 tel. 32 248-24-11 /15/ wew. 306 w godzinach od 10.00 do 12.00 e-mail: alicia.pawlowska@rsm.com.pl.

PREZYDENT MIASTA RUDA ŚLĄSKA

informuje o wywieszeniu na tablicy ogłoszeń Urzędu Miasta, wykazów dotyczących oddania w:

- najem lokalu użytkowego i gruntu położonego przy ul. Piastowska 6B/1 w dzielnicy Ruda,
- najem lokalu użytkowego położonego przy ul. Janasa 10/1 w dzielnicy Ruda,

które przydzielone zostaną w trybie bezprzetargowym na podstawie umów najmu, zawartych na czas oznaczony do 3 lat.

WYCIĄG Z OGŁOSZENIA O ROKOWANIACH

PREZYDENT MIASTA RUDA ŚLĄSKA

ogłasza rokowania na sprzedaż nieruchomości gruntowych położonych w Rudzie Śląskiej – Kochłowicach w rejonie ulicy ks. Stanisława Bisty z przeznaczeniem pod zabudowę zgodną z ustaleniami miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Ruda Śląska oraz pod drogę dojazdową.

Lp.	Położenie nieruchomości (ulica)	Oznaczenie nieruchomości wg księgi wieczystej oraz katastru nieruchomości		Powierzchnia nieruchomości (m²)	Przeznaczenie i sposób zagospodarowania nieruchomości	Cena wywoławcza nieruchomości netto (zł)	Zaliczka (zł)
		Nr obrębu	Nr działki				
1	ul. ks. Stanisława Bisty	0009	1.3811/121	665	20MNII – teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej	160.000,00	8.000,00
			1.3812/121				
2	ul. ks. Stanisława Bisty	0009	1.3815/121	781	20MNII – teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej	182.000,00	9.100,00
			1.3816/121				

Powyższe działki zostaną zbyte wraz ze sprzedażą udziału wynoszącego 1/3 część w działce o numerze geodezyjnym **3808/121** stanowiącej drogę dojazdową.

Rokowania odbędą się w dniu 12.09.2025 r. o godz. 11.00 w sali 213 Urzędu Miasta Ruda Śląska, plac Jana Pawła II 6.

W rokowaniach mogą uczestniczyć osoby fizyczne i prawne, które zapoznają się z pełną treścią ogłoszenia (zamieszczoną na tablicy ogłoszeń w budynku Urzędu Miasta Ruda Śląska i na portalu miejskim www.rudaslaska.bip.info.pl) i w terminie do dnia 5.09.2025 r.:

- dokonają wpłaty zaliczki w wysokości podanej powyżej, z dopiskiem „zaliczka – ul. ks. Stanisława Bisty działka nr” przelewem na rachunek bankowy: Nr 71 1050 1214 1000 0010 0109 0628 ING Bank Śląski Katowice O/Ruda Śląska, Urząd Miasta Ruda Śląska (za datę zapłaty przyjmuje się dzień wpływu środków pieniężnych na rachunek Urzędu Miasta Ruda Śląska)
- złożą pisemne zgłoszenie udziału w rokowaniach w Sekretariacie Wydziału Gospodarki Nieruchomościami, pok. 217 w godzinach pracy Urzędu Miasta Ruda Śląska, w zamkniętej kopercie z napisem „oferta – ul. ks. Stanisława Bisty działka nr ...”. Do zgłoszenia należy dołączyć kopię dowodu wpłaty zaliczki.

Przed otwarciem rokowań przedłożą Komisji Przetargowej wymagane dokumenty i oświadczenia.

Zastrzega się prawo do odwołania rokowań z uzasadnionej przyczyny.

Cena nieruchomości ustalona w rokowaniach zostanie powiększona o należny podatek od towarów i usług.

Informacji na temat rokowań udziela Wydział Gospodarki Nieruchomościami (pokój 223), tel. 32 244-90-00 wew. 2230.

Z wdzięcznością przyjmujemy wyrazy współczucia po śmierci

MAMY i TEŚCIOWEJ.

Dziękujemy za wsparcie i obecność w tych trudnych dla nas chwilach.

Anna i Andrzej Boruta

WYCIĄG Z OGŁOSZENIA O ROKOWANIACH

PREZYDENT MIASTA RUDA ŚLĄSKA

ogłasza rokowania na sprzedaż sześciu nieruchomości gruntowych położonych w Rudzie Śląskiej – Kochłowicach przy ulicy Wireckiej z przeznaczeniem pod zabudowę zgodną z ustaleniami miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Ruda Śląska oraz pod drogę dojazdową

Pierwszy, drugi i trzeci przetarg ustny nieograniczony przeprowadzone – odpowiednio w dniach 12.02.2025 r., 09.04.2025 r. i 27.05.2025r. zakończyły się wynikiem negatywnym.

Przedmiotem sprzedaży w drodze rokowań z **przeznaczeniem pod zabudowę zgodną z ustaleniami miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Ruda Śląska** są części nieruchomości położone w Rudzie Śląskiej, gmina, powiat M. Ruda Śląska, województwo śląskie, obręb ewidencyjny 0009, Kochłowice, karta mapy 4, przy ulicy **Wireckiej**, stanowiące: działkę nr **2211/24** o powierzchni 0,1639 ha, użytki: Lzr-RV, RV, działkę nr **2213/24** o powierzchni 0,0974 ha, użytki: Lzr-RV, RV, działkę nr **2214/24** o powierzchni 0,1616 ha, użytek: RV, działkę nr **2215/24** o powierzchni 0,0825 ha, użytek: RV, działkę nr **2216/24** o powierzchni 0,0811 ha, użytek: RV, działkę nr **2217/24** o powierzchni 0,0946 ha, użytek: RV. W dziale II księgi wieczystej prowadzonej przez Sąd Rejonowy w Rudzie Śląskiej własność ww. działek wpisana jest na rzecz Gminy Miasto Ruda Śląska. Działy I-Sp, III i IV tej księgi nie zawierają wpisów.

W celu zapewnienia dojazdu z drogi publicznej każda z ww. działek zostanie sprzedana łącznie z udziałem wynoszącym po 1/7 części w działce oznaczonej numerem geodezyjnym **2219/24**, położonej w Rudzie Śląskiej, gmina, powiat M. Ruda Śląska, województwo śląskie, obręb ewidencyjny 0009, Kochłowice, karta mapy 4, przy ulicy **Wireckiej** o powierzchni 0,1012 ha, użytek: RV. W dziale II księgi wieczystej prowadzonej przez Sąd Rejonowy w Rudzie Śląskiej współwłasność ww. działki wpisana jest na rzecz Gminy Miasto Ruda Śląska oraz osób fizycznych. Działy I-Sp, III i IV tej księgi nie zawierają wpisów.

Zgodnie z ustaleniami miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Ruda Śląska działki nr: **2211/24, 2213/24, 2216/24 i 2217/24** stanowią teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej (symbol planu **38MNII**), natomiast **2214/24, 2215/24 i 2219/24** stanowią teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej (symbol planu **38MNII**) oraz fragmentarycznie teren rolniczy z gruntami ornymi (symbol planu **2R**). Na działkach nr 2211/24, 2217/24 i 2219/24 została wyznaczona nieprzekraczalna linia zabudowy.

Ceny wywoławcze (netto) do rokowań dla nw. działek wraz z udziałem wynoszącym 1/7 części w działce nr 2219/24 wynoszą: dla działki 2211/24 – **303.000,00 zł**, dla działki 2213/24 – **220.000,00 zł**, dla działki 2214/24 – **287.000,00 zł**, dla działki 2215/24 – **165.000,00 zł**, dla działki 2216/24 – **188.000,00 zł**, dla działki 2217/24 – **200.000,00 zł**.

Rokowania odbędą się w dniu 9.09.2025 r. o godz. 11.00 w sali 213 Urzędu Miasta Ruda Śląska, plac Jana Pawła II 6.

W rokowaniach mogą uczestniczyć osoby fizyczne i prawne, które zapoznają się z pełną treścią ogłoszenia (zamieszczoną na tablicy ogłoszeń w budynku Urzędu Miasta Ruda Śląska i na portalu miejskim www.rudaslaska.bip.info.pl) i w terminie do dnia 2.09.2025 r.:

- dokonają wpłaty zaliczki w wysokości: działka 2211/24 – **15.200,00 zł**, działka 2213/24 – **11.000,00 zł**, działka 2214/24 – **14.400,00 zł**, działka 2215/24 - **8.300,00 zł**, działka 2216/24 – **9.400,00 zł**, działka 2217/24 – **10.000,00 zł**, z dopiskiem „zaliczka – ul. Wirecka, działka nr” przelewem na rachunek bankowy: Nr 71 1050 1214 1000 0010 0109 0628 ING Bank Śląski Katowice O/Ruda Śląska, Urząd Miasta Ruda Śląska (za datę zapłaty przyjmuje się dzień wpływu środków pieniężnych na rachunek Urzędu Miasta Ruda Śląska);
- złożą pisemne zgłoszenie udziału w rokowaniach w Sekretariacie Wydziału Gospodarki Nieruchomościami, pok. 217 w godzinach pracy Urzędu Miasta Ruda Śląska, w zamkniętej kopercie z napisem „oferta – ul. Wirecka działka nr ...”. Do zgłoszenia należy dołączyć kopię dowodu wpłaty zaliczki.

Przed otwarciem rokowań przedłożą Komisji Przetargowej wymagane dokumenty i oświadczenia.

Zastrzega się prawo do odwołania rokowań z uzasadnionej przyczyny.

Ceny nieruchomości ustalone w rokowaniach zostaną powiększone o należny podatek od towarów i usług.

Informacji na temat rokowań udziela Wydział Gospodarki Nieruchomościami (pokój 223), tel. 32 244-90-00 wew. 2230.

WIADOMOŚCI RUDZKIE

WYDZIAŁ GOSPODARKI NIERUCHOMOŚCIAMI

Wydawca: Śląski Inkubator Przedsiębiorczości Sp. z o.o., Izabela Moczko (prezes). Redakcja: Joanna Orel-Kosmalka (redaktor naczelna), tel. 512-295-228, e-mail: joanna.orel@wiadomoscirudzkie.pl, współpraca: Barbara Lemanik, Wioletta Tkocz. Redakcja: 41-703 Ruda Śląska, ul. Karola Goduli 36. Dział reklamy: ogloszenia@wiadomoscirudzkie.pl. Redaktor techniczny: Aleksandra Mazur, tel. 32 248-60-97. Redakcja czynna pn.-pt. w godz. 8-14. Druk: Polskapresse Sp. z o.o. www.wiadomoscirudzkie.pl | e-mail: redakcja@wiadomoscirudzkie.pl

Redakcja nie zwraca materiałów niezamówionych i zastrzega sobie prawo zmian redakcyjnych w publikowanych tekstach. Redakcja nie odpowiada za treść ogłoszeń i reklam. Nie publikujemy ogłoszeń mogących godzić w dobre obyczaje

PIŁKA NOŻNA

Wawel z pierwszymi punktami w lidze

W sobotnie przedpołudnie, w ramach drugiej kolejki ligowej, Wawel Wirek podejmował na własnym boisku KS Górnik Sosnowiec. Po bolesnej porażce 1:7 na inaugurację sezonu oraz awansie w Pucharze Polski po serii rzutów karnych, gospodarze liczyli na lepszą grę i zdobycie pierwszych punktów w lidze.

Spotkanie rozpoczęło się od niepewnego akcentu w defensywie gospodarzy – już w 2. minucie obrońca gospodarzy popełnił poważny błąd przy próbie podania. Futbolówkę przejął napastnik gości i próbował zaskoczyć bramkarza podcinką, ale ta próba nie przyniosła gola. W 10. minucie groźną okazję stworzył Wawel

– wrzutka w pole karne znalazła adresata, jednak strzał głową okazał się niecelny. Chwilę później gospodarze dopięli swego. W 16. minucie Henisz zachował zimną krew, długo czekał z odniedaniem strzału i otworzył wynik spotkania. Górnik próbował odpowiedzieć, ale to Wawel stwarzał lepsze okazje. Mosgalik zagrał piłkę z boku do Zugarazy, który spróbował strzału, ale chybił. Chwilę później Mosgalik odegrał piłkę do kolegi, który mierzył przy długim słupku, lecz minimalnie przestrzelił. W 38. minucie ponownie dał o sobie znać Henisz – tym razem jego uderzenie było już w pełni precyzyjne i piłka po raz drugi wpadła do siatki, podwyższając prowadzenie na 2:0.

Kolejny mecz ligowy Wawel rozegra na wyjeździe, 23 sierpnia, z ekipą Stadionu Śląskiego.

GKS Wawel Wirek
– KS Górnik Sosnowiec 3:1 (3:0)

Henisz 16', 38', Baron 42' – Marcoń 52'

Wawel: Stopyra – Lenert, Czajor, Piecha (Kotliński 70'), Baron, Dziezian, Krzon, Mosgalik (Wojciuch 85'), Zugarazo, Henisz (Różycki 70'), Szulc.

Trener: Kamil Gabryś.

Górnik: Felis – Issac, Drożdżowski, Taraszkowski, Wrona, Leks, Ludwiczek, Soja, Hyla, Głośny.

stał prostopadłe podanie, wyszedł między obrońców i sprytnym uderzeniem zdobył kontaktowego gola na 3:1. Goście próbowali i w 67. minucie byli bliscy kolejnej bramki, lecz Stopyra świetnie skrócił kąt i wyłuskał piłkę spod nóg napastnika. W końcówce emocji nie brakowało – w 89. minucie Marcoń znalazł się sam na sam z Stopyrą, ale ten popisał się kapitalną interwencją, a następnie odbił także dobitkę. Ostatnie dwie minuty upłynęły pod znakiem oblężenia bramki gości – piłka kilkakrotnie krążyła wokół ich pola karnego, lecz wynik nie uległ już zmianie.

Ostatecznie Wawel zwyciężył 3:1 i zdobył pierwsze ligowe punkty w nowym sezonie, pokazując dużo lepszą grę niż w inauguracyjnym meczu.

Tekst i foto: MP

WYNIKI RUDZKICH DRUŻYN

PIŁKA NOŻNA:

Puchar Polski – Podokrąg Katowice:

ŚKS Naprzód Lipiny

– **GKS Wawel Wirek**

0:0 (8:9 w karnych)

Wawel: Stopyra – Lenert, Skut, Piecha, Dąbrowski, Dziezian, Krzon, Mosgalik, Zugarazo, Wojciech, Szulc. **Trener:** Kamil Gabryś.

TP Jastrzęb Bielszowice

– **GKS II Katowice 1:5**

GKS Urania Uni-Gaz Ruda Śląska

– **GKS Grunwald Ruda Śląska** (Grunwald wycofał się z rozgrywek – Urania gra dalej)

Klasa okręgowa (III Liga Śląska)

TP Jastrzęb Bielszowice

– **LKS Unia Kosztowy 0:0 (0:0)**

W 42. minucie doszło do nieporozumienia w szeregach Górnika – obrońca Isaac zagrał głową w kierunku własnego bramkarza, lobując go w niefortunny sposób. Do piłki dopadł Baron, który z zimną krwią wykorzystał sytuację i zdobył trzecią bramkę dla zespołu. Tuż przed przerwą Wiatr jeszcze raz spróbował swoich sił, lecz piłka poszybowała wysoko nad poprzeczką. Do

szatni gospodarze schodzili przy stanie 3:0.

Po przerwie obraz gry zmienił się – tempo gry gospodarzy spadło, a zamiast klarownych sytuacji pojawiło się więcej fauli i twardych starć między zawodnikami. Sędzia podejmował kilka nieoczywistych decyzji, co podgrzewało atmosferę. W 58. minucie Górnik odzyskał nadzieję – Marcoń wykorzy-

RUDA ŚLĄSKA (WIREK) UL. 1 MAJA 298 (NAPRZECIW STACJI BP)

TEL. 733 111 201

POMIAR GRATIS

RATY!

ROLETKI MATERIAŁOWE I MOSKITIERY

**W KASECIE Z PROWADNICAMI
BEZ KASETY I PROWADNIC**

**MOŻLIWOŚĆ
ZAMÓWIENIA
Z MONTAŻEM**

**Duży wybór materiałów.
Szeroka gama kolorów.
Wykonujemy na dowolny wymiar.**

**STEROWANIE
RĘCZNE,
ELEKTRYCZNE**

ROLETY ZEWNĘTRZNE

NATYNKOWE I PODTYNKOWE

ZABUDOWY BALKONÓW

**Różne kolory
Dowolny wymiar
Szybki termin realizacji!!!**

ROLETY ZEWNĘTRZNE CHRONIĄ:

- przed włamaniem
- przed gradem, deszczem, porywistym wiatrem
- przed nasłonecznieniem i nagrzaniem pomieszczenia
- zimą pozwalają ograniczyć koszty ogrzewania

**OKNA | DRZWI WEJŚCIOWE I POKOJOWE | BRAMY | ROLETKI MATERIAŁOWE
MOSKITIERY | ŻALUZJE | ROLETY I ZABUDOWY BALKONÓW | ALUMINIUM**

REKLAMA